

УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГІЦИДІВ І ДОБРІВ

Наразі важливим завданням аграрного виробництва є збільшення урожайності зернових колосових культур та підвищення якості рослинницької продукції [1]. Генетичний потенціал продуктивності сучасних сортів сільськогосподарських культур можна реалізувати шляхом удосконалення агротехнологій вирощування [2, 3]. Ярий ячмінь є цінною продовольчою, кормовою та технічною культурою [4]. Із зерна ячменю ярого виготовляють ячмінні крупи. У білку ячменю виявлено речовини (тригліцерид і токотриенол), які здатні знижувати рівень холестерину в крові. Ячмінне борошно використовують у якості добавки (10–15%) у хлібопекарській промисловості при випіканні хліба. Зерно ячменю використовують для виготовлення сурогату кави та екстракту солоду. Ячмінь використовують на зернофуражні цілі, оскільки в 1 кг зерна міститься 1,2 кормові одиниці та 100 г перетравного протеїну [1, 5]. Актуальності набувають дослідження заходів щодо підвищення урожайності зерна ячменю ярого шляхом сумісного застосування добрив фунгіцидів у різних ґрунтово-кліматичних умовах.

Метою наших досліджень є встановлення особливостей формування урожайності зерна пшениці озимої залежно від сумісного застосування добрив із фунгіцидів в умовах Полісся. Дерново-середньопідзолистий супіщаний ґрунт на дослідних ділянках характеризується наступними показниками: уміст гумусу – 1,05%; азоту, що легко гідролізується – 95 мг/кг ґрунту; рухомого фосфору – 114 мг/кг ґрунту; обмінного калію – 96 мг/кг ґрунту; рН_{сол} – 5,5. Дослідження з вивчення ефективності застосування фунгіцидів і добрив у посівах ячменю ярого проводили за наступною схемою: 1. Контроль (обробка водою); 2. Джерело, КС, 0,5 л/га; 3. Авіатор Хрго 225 ЕС, КЕ, 0,8 л/га; 4. Інтермаг, кр. п., 3 кг/га; 5. Джерело, КС, 0,5 л/га + Інтермаг, кр. п., 3 кг/га; 6. Авіатор Хрго 225 ЕС, КЕ, 0,8 л + Інтермаг, кр. п., 3 кг/га. Площа дослідної ділянки становила 100 м², повторність триразова, розміщення ділянок систематичне. Агротехнологія вирощування ячменю ярого сорту Себастьян загальноприйнята для зони Полісся. У фазі ВВСН 21–29 (кущіння) для регулювання рівня присутності бур'янів у посівах ячменю ярого застосовували гербіцид Дікогерб Супер, РК, 1,2 л/га. Обробку посівів ячменю ярого фунгіцидами проводили у фазі ВВСН 53 (колосіння). Облік хвороб ячменю ярого проводили за загальноприйнятими методиками [4]. Збирання і облік урожаю зерна ячменю ярого проводили шляхом збирання врожаю з кожної ділянки.

З метою отримання високоякісного врожаю зерна ячменю ярого нами впродовж 2020–2021 рр. в умовах СТОВ «Полісся» Пулинського району було проведено дослідження з встановлення впливу застосування добрив і фунгіцидів

на урожайність зерна ячменю ярого (табл. 1).

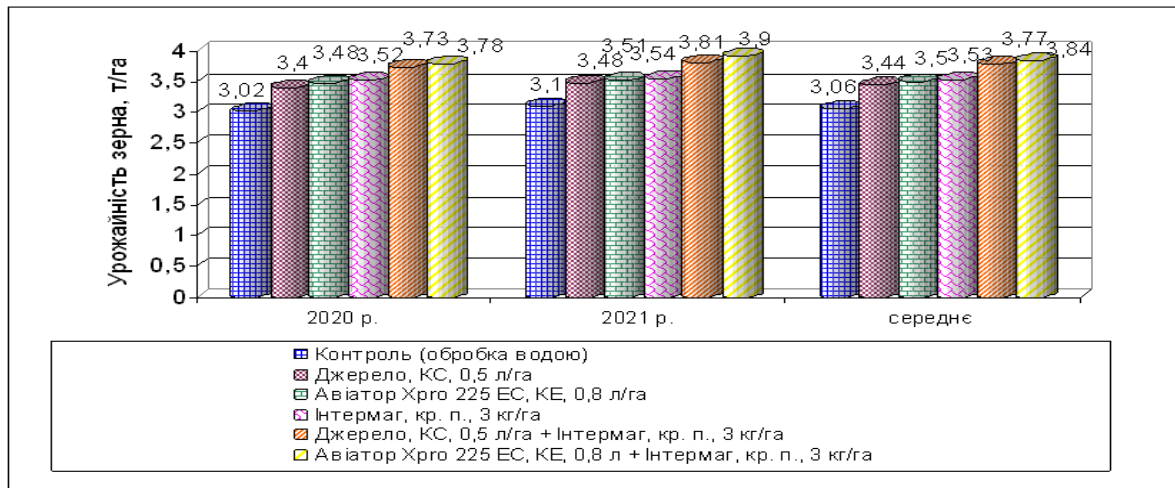


Рис. 1. Урожайність зерна ячменю ярого залежно від застосування добрив і фунгіцидів, 2020–2021 рр.

За результатами проведених нами досліджень встановлено, що урожайність зерна впродовж років досліджень значно залежала від обробки посівів ячменю ярого добривами і фунгіцидами та змінювалася від 3,06 т/га до 3,84 т/га. Обприскування посівів ячменю ярого системними фунгіцидами Джерело, КС (0,5 л/га) та Авіатор Хпро 225 ЕС, КЕ (0,8 л/га) забезпечує підвищення на 0,38–0,44 т/га урожайності зерна порівняно з контролем. Застосування добрива Інтермаг, кр. п. (3 кг/га) у фазі ВВСН 21–29 ячменю ярого сприяє підвищенню на 0,4 т/га урожайності зерна порівняно з контрольним варіантом. Комплексне застосування добрива Інтермаг, кр. п. (3 кг/га) і фунгіцидів Джерело, КС (0,5 л/га) та Авіатор Хпро 225 ЕС, КЕ (0,8 л/га) у фазі ВВСН 21–29 ячменю ярого забезпечує підвищення урожайності зерна на 0,71–0,78 т/га порівняно з контролем.

Висновки. Встановлено, що найвищу урожайність ячменю ярого сорту Себастьян (3,84 т/га) було сформовано при внесенні у фазі ВВСН 21–29 добрива Інтермаг, кр. п. (3 кг/га) і фунгіциду Авіатор Хпро 225 ЕС, КЕ (0,8 л/га). Цей захід забезпечує підвищення на 26 % урожайності зерна ячменю ярого.

Список літературних джерел:

1. Чайка О. В., Лапа С. В., Тимощук Т.М., Грицюк Н. В. Дослідження ефективності застосування біопрепарату Мікро-1 проти хвороб ячменю ярого в умовах Полісся. ScienceRise:Biological Science. 2017. № 2 (5) С. 34–37.
2. Чайка О.В., Дереча О.А., Тимощук Т.М. Вплив технологічних прийомів на фітосанітарний стан, урожайність та якість ячменю ярого в умовах Полісся. Вісник ЖНАЕУ. 2010. № 1. С. 130–139.
3. Чайка О.В., Ключевич М.М., Тимощук Т.М., Рябчук П.О. Поширення і шкідливість грибних хвороб ячменю ярого в умовах Полісся. Збірник наук. праць Вінницького національного аграрного університету. 2011. Вип. 9 (49). С. 144–151.
4. Тимощук Т.М., Чайка О.В. Фітосанітарний стан і продуктивність агроценозу ячменю ярого залежно від технологічних прийомів його

вирощування. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2010. №5. С. 131–134.

5. Ткачук В. П., Тимощук Т. М., Грицюк Н.В., Котельницька Г. М. Вплив строків сівби і норм висіву на забур'яненість і продуктивність агрофітоценозу ячменю озимого. Вісник ЛНАУ: Агрономія. 2018. № 22 (2). С. 29–33.